

Література:

1. Попков Д. Ефективність судового захисту vs обмеження позивача у шляхах досягнення бажаного відновлення прав. URL.: https://zib.com.ua/ua/172834-efektivnist_sudovogo_zahistu_vs_obmezhennya_pozivacha_u_shly.html
2. Макаренко Л. Розумні строки розгляду справи судом: критерії ЄСПЛ та національна практика. URL.: <https://www.hsa.org.ua/blog/rozumni-stroki-rozgliadu-spravi-sudom-kriteriyi-jespl-ta-nacionalna-praktika>
3. Про деякі питання дотримання розумних строків розгляду судами цивільних, кримінальних справ і справ про адміністративні правопорушення: постанова Пленуму Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ від 17.10.2014 року № 11 URL.: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0011740-14#Text>

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-674-4-77>

**ANALOGY IN ELECTORAL DISPUTES: CHANGING ITS TYPE
AFTER THE CODIFICATION OF ELECTORAL LEGISLATION
AND CHECKING THE AUTHENTICITY OF THE GAP**

**АНАЛОГІЯ У ВИБОРЧИХ СПОРАХ: ЗМІНА ЇЇ ТИПУ
ПІСЛЯ КОДИФІКАЦІЇ ВИБОРЧОГО ЗАКОНОДАВСТВА
ТА ПЕРЕВІРКА НА СПРАВЖНІСТЬ ПРОГАЛИНИ**

Krahlevych V. V.

*Doctor of Philosophy in Law, Lawyer
ORCID: 0009-0005-5946-5405*

Краглевич В. В.

*доктор філософії в галузі право,
адвокат
ORCID: 0009-0005-5946-5405*

У виборчих спорах межі аналогії закону визначаються межами виборчого законодавства. На момент формування первинних наукових уявлень воно мало розосереджений характер і було представлене окремими законами про вибори Президента України [1], про вибори народних депутатів України [2] та про місцеві вибори [3]. Із набранням чинності Виборчим кодексом України від 19.12.2019 року № 396-IX [4] з 1 січня 2020 року ці акти втратили чинність, причому Закон України «Про вибори народних депутатів України» – із збереженням дії положень щодо організації та проведення проміжних виборів і

заміщення народних депутатів, обраних у загальнодержавному виборчому окрузі, повноваження яких достроково припинені.

Кодифікація змінила не обсяг застосування аналогії, а її тип. Зменшення кількості самостійних законодавчих актів об'єктивно звузило простір для міжзаконодавчої аналогії, хоча й не усунуло її остаточно: виборче законодавство залишилося багатоджерельним, оскільки поза межами Кодексу діють закони «Про Центральну виборчу комісію» [5] та «Про Державний реєстр виборців» [6], а щодо окремих відносин зберігає дію і попереднє регулювання. Натомість зросло значення аналогії внутрішньокодексової – поширення правил, установлених для одного виду виборів, на подібні відносини в межах іншого за умови відсутності спеціального регулювання.

Структура Виборчого кодексу України, побудована за принципом «загальна частина – спеціальні книги за видами виборів», сама по собі не є достатньою підставою для внутрішньої аналогії: розбіжність у регулюванні однорідних питань для різних видів виборів може бути наслідком не прогалини, а свідомого рішення законодавця, зумовленого відмінностями виборчих систем. Тому застосуванню внутрішньої аналогії у виборчих спраху має передувати перевірка на кваліфіковане мовчання законодавця, значення якої в цій категорії справ є підвищеним з огляду на стислі строки розгляду та незворотність наслідків судових рішень.

Практична потреба в аналогії зумовлює необхідність вироблення правил її застосування. Вихідним є питання про те, чи справді конкретний випадок потребує подолання прогалини: відсутність спеціального нормативного регулювання сама по собі не свідчить про наявність прогалини справжньої, а не уявної.

Із набранням чинності Законом України «Про адміністративну процедуру» 15 грудня 2023 року це питання набуло додаткового виміру. Побудований за моделлю загального акта, Закон визначає порядок розгляду і вирішення адміністративних справ, тоді як особливості, встановлені спеціальним законодавством, застосовуються з урахуванням закріплених ним принципів. Відповідно, за відсутності спеціального регулювання приписи Закону застосовуються безпосередньо, а не за аналогією.

Наслідком цього стала не так поява нового інструмента подолання прогалин, як зміна кваліфікації значного масиву ситуацій: неврегульованість, яка до 15 грудня 2023 року становила справжню прогалину і потребувала аналогії, після цієї дати долається звичайним застосуванням загальної норми, тобто є прогалиною уявною. Отже, перевірка на дію загальних приписів Закону має передувати будь-якому висновку про необхідність аналогії – за умови, що неврегульованим є

саме процедурне питання адміністративного провадження, а не питання адміністративного судочинства, на яке дія Закону України «Про адміністративну процедуру» не поширюється.

Отже, набрання чинності Виборчим кодексом України змінило не обсяг застосування аналогії, а її тип. Зменшення кількості самостійних законодавчих актів об'єктивно звузило простір для міжзаконодавчої аналогії, однак не усунуло її остаточно: виборче законодавство залишилося багатоджерельним, оскільки поза межами Кодексу діють закони про Центральну виборчу комісію та про Державний реєстр виборців, а щодо окремих відносин зберігає дію попереднє регулювання. Натомість зросло значення внутрішньокодексової аналогії – поширення правил, установлених для одного виду виборів, на подібні відносини в межах іншого.

При цьому структура Кодексу, побудована за моделлю «загальна частина – спеціальні книги за видами виборів», сама по собі не є достатньою підставою для внутрішньої аналогії. Розбіжність у регулюванні однорідних питань може бути наслідком не прогалини, а свідомого рішення законодавця, зумовленого відмінностями виборчих систем. Тому застосуванню внутрішньої аналогії має передувати перевірка на кваліфіковане мовчання законодавця, значення якої у цій категорії справ є підвищеним з огляду на стислі строки розгляду та незворотність наслідків судових рішень.

Ширшого значення набуває вихідне питання про справжність прогалини. Набрання чинності Законом України «Про адміністративну процедуру» змінило кваліфікацію значного масиву ситуацій: неврегульованість, яка раніше становила справжню прогалину й потребувала аналогії, тепер долається звичайним застосуванням загальної норми, тобто є прогалиною уявною.

Література:

1. Про вибори Президента України: Закон України від 05.03.1999 р. Відомості Верховної Ради України. 1999. № 14. Ст. 81 (втратив чинність)
2. Про вибори народних депутатів України: Закон України від 17.11.2011. Відомості Верховної Ради України. 2012. № 10–11. Ст. 73. (втратив чинність)
3. Про вибори депутатів Верховної ради Автономної Республіки Крим, місцевих рад та сільських, селищних, міських голів від 10.07.2010 року. Відомості Верховної Ради України. 2010. № 35–36. Ст. 491 (втратив чинність)
4. Виборчий кодекс України від 19.12.2019 року № 396-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/396-20#Text>

5. Про Центральну виборчу комісію : Закон України від 30 червня 2004 року № 1932-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1932-15#Text>

6. Про Державний реєстр виборців : Закон України від 22 лютого 2007 року № 698-V. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/698-16#Text>

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-674-4-78>

**ADMINISTRATIVE AND LEGAL PRINCIPLES OF INTERACTION
BETWEEN THE PROSECUTOR'S OFFICE AND PUBLIC
ADMINISTRATION BODIES AND CIVIL SOCIETY
INSTITUTIONS**

**АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВІ ЗАСАДИ ВЗАЄМОДІЇ
ПРОКУРАТУРИ З ОРГАНАМИ ПУБЛІЧНОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ
ТА ІНСТИТУТАМИ ГРОМАДЯНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА**

Kravchenko R. A.

*PhD Student at the Department of Law
Private Higher Educational Institution
“University of Modern Knowledge”
ORCID ID: 0009-0005-1010-7252*

Кравченко Р. А.

*аспірант кафедри права
Приватного вищого навчального
закладу
«Університет сучасних знань»,
ORCID ID: 0009-0005-1010-7252*

З'ясування сутності взаємодії потребує розкриття її ознак, які дозволяють відмежувати цю категорію від інших форм взаємозв'язку суб'єктів права. До найбільш істотних ознак взаємодії прокуратури з органами публічної адміністрації та інститутами громадянського суспільства слід віднести такі [1; 2; 3]. По-перше, наявність не менш ніж двох самостійних суб'єктів, кожен з яких наділений власною компетенцією та реалізує притаманні йому функції. Взаємодія неможлива за відсутності множинності учасників, при цьому їх правовий статус, обсяг повноважень і соціальне призначення можуть суттєво різнитися. По-друге, спільність або взаємопов'язаність мети. Учасники взаємодії можуть переслідувати як єдину мету, так і різні, проте взаємоузгоджені цілі, досягнення яких одним суб'єктом сприяє реалізації завдань іншого. Стосовно досліджуваних відносин такою інтегруючою метою виступає забезпечення законності, правопорядку та